

การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าศิลปะแกะสลักไม้ในหอไตรภาคีสถานตอนล่าง
ของผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ และนักศึกษาระดับปริญญาตรี โปรแกรมวิชาศิลปศึกษา
และโปรแกรมวิชาศิลปกรรม สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี

นายศักดิ์ดา บุญยี่ด

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-5720-4

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY ON OPINIONS   TOWARDS THE VALUE OF HORTRI WOOD CARVING IN THE LOWER
NORTH EASTERN REGION OF THE EXPERTS, TEACHERS AND UNDERGRADUATE STUDENTS
IN ART EDUCATION PROGRAM AND FINE AND APPLIFD ART PROGRAM,
UBON RATCHATHANI RAJABHAT INSTITUTE

Mr.Sakda Boonyued

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Art Education

Department of Art Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-5720-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าศิลปะแกะสลักไม้ในหอไตร
ภาคอีสานตอนล่าง ของผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ และนักศึกษาระดับ
ปริญญาตรี โปรแกรมวิชาศิลปศึกษา และโปรแกรมวิชาศิลปกรรม
สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี

โดย

นายศักดิ์ดา บุญยี่ต

สาขาวิชา

ศิลปศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ปิยะชาติ แสงอรุณ

คณะกรรมการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สิ้นลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ คุณประเสริฐ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ปิยะชาติ แสงอรุณ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

ศักดิ์ดา บุญยี่ต : การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าศิลปะแกะสลักไม้ในหอไตรภาคอีสานตอนล่าง
ของผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ และนักศึกษาระดับปริญญาตรี โปรแกรมวิชาศิลปศึกษา และโปรแกรมวิชา
ศิลปกรรม สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี (A STUDY ON OPINIONS TOWARDS THE VALUE OF HORTRI WOOD
CARVING IN THE LOWER NORTH EASTERN REGION OF THE EXPERTS,TEACHERS AND
UNDERGRADUATE STUDENTS IN ART EDUCATION PROGRAM AND FINE AND APPLIFD ART
PROGRAM,UBONRATCHATHANI RAJABHAT INSTITUTE) อ.ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ปิยะชาติ แสงอรุณ,
253 หน้า ISBN 947-17-5720-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าศิลปะแกะสลักไม้ในหอไตรภาคอีสานตอนล่าง ของ
ผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ และนักศึกษาระดับปริญญาตรีโปรแกรมวิชาศิลปศึกษา และโปรแกรมวิชาศิลปกรรม สถาบันราชภัฏ
อุบลราชธานี ใน 4 ด้าน คือ คุณค่าทางภูมิปัญญาแห่งชุมชน คุณค่าต่อวิถีชีวิตและชุมชน คุณค่าทางประวัติศาสตร์ และคุณค่า
ทางการศึกษา

กลุ่มประชากร และตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญงานศิลปะแกะสลักไม้ 6 คน อาจารย์
โปรแกรมวิชาศิลปกรรม 8 คน และนักศึกษาโปรแกรมวิชาศิลปกรรม ระดับปริญญาตรี 117 คนโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมี
โครงสร้างสำหรับผู้เชี่ยวชาญ และแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ และนักศึกษา ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ แบบประมาณค่า และ
แบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1.ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นช่างพื้นบ้านส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ศิลปะแกะสลักไม้ในหอไตรฯ เป็นงานศิลปะเชิงช่างของช่าง
พื้นบ้านอีสานตอนล่างที่สร้างสรรค์ขึ้นจากความเชื่อศรัทธาในพระพุทธศาสนา แสดงถึงภูมิปัญญาของช่าง และเอกลักษณ์ของงาน
ศิลปะเชิงช่างอีสานตอนล่าง จากรูปแบบ เนื้อหา เรื่องราวและลวดลาย ที่เกิดจากการผสมผสานรูปแบบทางศิลปะระหว่างสกุลช่าง
บางกอก กับสกุลช่างพื้นบ้าน สะท้อนถึงวิถีชีวิต วิถีสังคม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ประวัติศาสตร์ของชุมชน และมีคุณค่าควรแก่
การศึกษา เพื่อธำรงรักษาไว้ซึ่งความเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของชุมชน และของชาติ

2.ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิชาการส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าศิลปะแกะสลักไม้ฯ เป็นงานสร้างสรรค์ทางภูมิปัญญาเพื่อ
สนองความเชื่อในพระพุทธศาสนา แสดงออกถึงภูมิปัญญาในการคิด การแก้ปัญหาทั้งด้านการออกแบบ ด้านวัสดุ และด้านเครื่องมือ
สะท้อนถึงวิถีการดำเนินงานชีวิตตามแนวพระพุทธศาสนาและจารีตประเพณีเฉพาะถิ่นดั้งเดิม เป็นเครื่องเชื่อมโยงและสร้างความผูกพัน
ของคนในชุมชน มีสาระที่สะท้อนถึงประวัติศาสตร์ของชุมชน และประวัติศาสตร์ด้านศิลปะเชิงช่างท้องถิ่น เป็นมรดกและชุมชนทรัพยากรทาง
ภูมิปัญญาที่มีคุณค่าแก่การศึกษา

3.อาจารย์ และนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของงานศิลปะแกะสลักไม้ทั้ง 4 ด้าน คือคุณค่าทางภูมิปัญญา
แห่งชุมชน คุณค่าต่อวิถีชีวิต และชุมชน คุณค่าทางประวัติศาสตร์ และคุณค่าทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์และนักศึกษาโปรแกรมวิชาศิลปกรรมได้เสนอแนะว่า ศิลปะแกะสลักไม้ในหอไตร
ภาคอีสานตอนล่างเป็นศิลปะที่ควรค่าแก่การศึกษาและการอนุรักษ์ ควรมีการนำเข้าสู่กระบวนการศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับ
ต่างๆ โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสม ให้ผู้เรียนและเยาวชนได้เห็นคุณค่า และความสำคัญ มีความสำนึก และตระหนัก
ในการอนุรักษ์และสืบทอดต่อไป

ภาควิชา.....ศิลปศึกษา.....
สาขาวิชา...ศิลปศึกษา.....
ปีการศึกษา.....2546.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4383777027 : MAJOR ART EDUCATION

KEYWORD: HORTRI / WOOD CARVING / VALUE OF ART / LOWER NORTH EASTERN REGION /
RAJABHAT INSTITUTE

SAKDA BOONYUED : A STUDY ON OPINIONS TOWARDS THE VALUE OF HORTRI
WOOD CARVING IN THE LOWER NORTH EASTERN REGION OF THE EXPERTS,
TEACHERS AND UNDERGRADUATE STUDENTS IN ART EDUCATION PROGRAM AND
FINE AND APPLIFD ART PROGRAM, UBON RATCHATHANI RAJABHAT INSTITUTE .
THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. PIYACHAT SANGARUN, 253 pp. ISBN 947-17-5720-4

The research aimed at studying the opinions of experts, teachers and undergraduate students towards of the Hortri wood carving in the Lower part of I – San. The study cussed on four aspects; intellectual wisdom of community value, way of life value, historical value and educational value.

The population and the samples of population in this research were 6 wood carving experts, 8 teachers and 117 undergraduate students from the art program. The research instruments were used interview forms for the experts and the questionnaires for teachers and students. The collected data were analyzed by frequency, percentage, mean and standard deviations.

The research found that;

1.The wood carving experts agreed that the Hortri wood carving was created with strong faith in Buddhism it depicted the wisdom of artists with unique style, the style of motifs and contents were a delicate combination of works by artists from Bangkok and local artists. These elements reflected way of life, social norm, custom, traditions and community historical. They were worthwhile for proper study so that cultural legacy of a community in particular and of a nation as a whole could be preserved.

2.The experts who were mainly academic viewed that the wood carving art is a creative work of local wisdom to show deep belief and faith in Buddhism. It display ideas, way of solving problems in term of design, material and equipments. It reflected the Buddhistic way of life and traditional ways, linking different communities. It also echoed the history of the community, and of the local art, being a heritage and treasure worth being studied.

3.Teachers and students held views to a great degree on the value of the wood carving in four aspects; the community wisdom, way of life, historical and educational value.

In addition, all the subjects suggested that the wood carving of Hortri was worth being studied and preserved, it should be introduce in the educational institute. Its value should be realized and appreciated. Having know the value and significance of the wood carving, these value should have better understanding and do more in preserving this particular art.

Department.....Art Education.....
Field of study.....Art Education.....
Academic year.....2003.....

Student's signature.....
Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความสามารถ เมตตา ดูแล เอาใจใส่ แนะนำ เคียงเคียงจาก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านรองศาสตราจารย์ปิยะชาติ แสงอรุณ ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณ ท่านเป็นอย่างสูง

กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ คุณประเสริฐ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี ที่กรุณาให้คำแนะนำ ให้ความรู้ และให้กำลังใจ เสียสละเวลาอันมีค่ามาเป็น ประทาน และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

กราบขอบพระคุณท่านอาจารย์พรเทพ เลิศเทวศิริ ที่ให้ความรู้ และกำลังใจในการทำงาน กราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้ให้โอกาสทางการศึกษา ขอบพระคุณท่าน รองศาสตราจารย์พิทักษ์ น้อยวังคลัง ท่านรองศาสตราจารย์วิโรฒ ศรีสุโร ท่านอาจารย์อำคม วรจินดา ท่านอาจารย์โชคชัย ตักโพธิ์ ที่กรุณาเสียสละเวลาในการตรวจเครื่องมือในงานวิจัย ขอบพระคุณอาจารย์ประดับ ก้อนแก้ว ช่างอุตสาหกรรม ช่างวิจิตร ช่างสุวัฒน์ สุทธิประภา ช่างโอฬาร หาสารี ผู้อำนวยการอนันต์ ชูโชติ และคุณลำดวน สุขพันธ์ ที่ให้ความเมตตาให้ข้อมูล ในงานวิจัย

ขอขอบคุณสำหรับสถาบันราชภัฏอุบลราชธานีที่ให้โอกาส และให้ทุนการศึกษา ขอขอบคุณ คุณวันทนา สายยูเขตต์ ที่ให้ความช่วยเหลือมาตลอด และขอบคุณเพื่อนร่วมเรียนที่ให้กำลังใจ เสมอมา

ขอบคุณสำหรับความรักและกำลังใจจากคุณจีระนันท์ น้องจิรวิชญ์ และน้องจิรายุส บุญยี่ต ตลอดมา ขอบพระคุณครอบครัวบุญยี่ต และครอบครัวทองแสง ที่ให้ความอบอุ่นเสมอมา

คุณค่าอันพึงมีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนขอมอบแด่ คุณพ่อบุญมา คุณแม่บัวเรียน บุญยี่ต และครูอาจารย์ที่ได้อบรมสั่งสอนจนผู้วิจัยสามารถบรรลุความสำเร็จมาจนบัดนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฐ
สารบัญภาพ.....	ฑ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	11
ขอบเขตการวิจัย.....	11
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	12
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	15
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
1. สถาปัตยกรรมทางศาสนา และความสำคัญของหอไตรในภาคอีสานตอนล่าง.....	17
2. ศิลปะแกะสลักไม้ในไทย และศิลปะแกะสลักไม้ในภาคอีสานตอนล่าง.....	32
3. ศิลปะแกะสลักไม้ในบริบทของวัฒนธรรม.....	47
4. คุณค่าของศิลปะพื้นบ้าน.....	54
5. การศึกษา กับศิลปะและวัฒนธรรม.....	61
6. สถาบันราชภัฏกับการศึกษาศิลปะท้องถิ่นและ การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม.....	64
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	70
7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับศิลปะแกะสลักไม้ สถาปัตยกรรมทางศาสนา.....	70
7.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการถ่ายทอด การสืบทอด การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และคุณค่าของงานศิลปะ.....	72
7.3 งานวิจัยต่างประเทศ.....	82

บทที่

2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)	
	8. กรอบความคิดการวิจัย.....	84
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	95
	การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	96
	กำหนดกลุ่มตัวอย่างการวิจัย.....	96
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	97
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	100
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	101
	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และนำเสนอข้อเสนอแนะ.....	102
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	104
	1. ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญงานศิลปะแกะสลักไม้.....	106
	1.1 ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญที่เป็นช่างพื้นบ้าน	
	1.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพโดยทั่วไป ของผู้เชี่ยวชาญที่เป็นช่างพื้นบ้าน.....	106
	1.1.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่า ศิลปะแกะสลักไม้ในหอไตรภาคอีสานตอนล่างของ ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นช่างพื้นบ้าน.....	107
	1.1.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับ บทบาทของสถาบันการศึกษา กับการอนุรักษ์ เผยแพร่ศิลปะ แกะสลักไม้ในหอไตรภาคอีสานตอนล่าง และศิลปะแกะสลักไม้ ทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญที่เป็นช่างพื้นบ้าน.....	114
	1.2 ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิชาการ	
	1.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพโดยทั่วไปของ ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิชาการ.....	116

บทที่

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (ต่อ)	
1.2.2	ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าศิลปะแกะสลักไม้ในหอไตรภาคีสานตอนล่าง ของผู้เชี่ยวชาญ ที่เป็นนักวิชาการ.....	117
1.2.3	ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับบทบาทของสถาบันการศึกษา กับการอนุรักษ์ เผยแพร่ศิลปะแกะสลักไม้ในหอไตรภาคีสานตอนล่าง และศิลปะแกะสลักไม้ทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิชาการ.....	124
2.	ข้อมูลจากอาจารย์ผู้สอนในโปรแกรมวิชาศิลปกรรม สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี	
2.1	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของอาจารย์โปรแกรมวิชาศิลปกรรมสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.....	126
2.2	ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของศิลปะแกะสลักไม้ในหอไตรภาคีสานตอนล่าง ของอาจารย์โปรแกรมวิชาศิลปกรรมสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.....	129
2.3	ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของศิลปะแกะสลักไม้ในหอไตรภาคีสานตอนล่าง และศิลปะแกะสลักไม้ทั่วไป การศึกษาและแนวทางในการอนุรักษ์ศิลปะแกะสลักไม้ในหอไตรภาคีสานตอนล่าง.....	139
3.	ข้อมูลจากนักศึกษาโปรแกรมวิชาศิลปกรรม ระดับปริญญาบัณฑิต สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี	
3.1	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาโปรแกรมวิชาศิลปกรรมสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.....	141
3.2	ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของศิลปะแกะสลักไม้ในหอไตรภาคีสานตอนล่าง ของนักศึกษาโปรแกรมวิชาศิลปกรรมระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.....	144

บทที่

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (ต่อ)	
3.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับคุณค่า ของศิลปะแกะสลักไม้ในหอไตรภาคีสถานตอนล่าง และศิลปะ แกะสลักไม้ทั่วไป การศึกษาและแนวทางในการอนุรักษ์ศิลปะ แกะสลักไม้ในหอไตรภาคีสถานตอนล่าง.....	154
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	154
สรุปผลการวิจัย.....	157
อภิปรายผลการวิจัย.....	169
ข้อเสนอแนะการวิจัย.....	189
รายการอ้างอิง.....	191
ภาคผนวก.....	198
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	239

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ก	จำนวนหอไตรที่สำรวจพบในภาคอีสานตอนล่าง.....31
ข	ส่วนประกอบของหอไตรที่ใช้ศิลปะแกะสลักไม้ตกแต่ง.....31
1	สถานภาพโดยทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ (ช่างพื้นบ้าน).....106
2	สถานภาพโดยทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ (นักวิชาการ).....116
3	จำนวน และร้อยละของเพศของอาจารย์โปรแกรมวิชาศิลปกรรม.....125
4	จำนวนและร้อยละของอายุอาจารย์โปรแกรมวิชาศิลปกรรม.....125
5	จำนวนและร้อยละของวุฒิการศึกษาสูงสุดของอาจารย์โปรแกรมวิชาศิลปกรรม.....126
6	จำนวนและร้อยละของประสบการณ์ในการสอน.....126
7	จำนวนร้อยละอาจารย์โปรแกรมวิชาศิลปกรรมสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี ที่เคยสร้างสรรค์ศิลปะแกะสลักไม้.....127
8	จำนวน ร้อยละ ของอาจารย์ที่เคยให้ความรู้เรื่องคุณค่างานศิลปะแกะสลักไม้ แก่นักศึกษา.....127
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของศิลปะ แกะสลักไม้ในหอไตรภาคอีสานตอนล่าง ของอาจารย์โปรแกรมวิชาศิลปกรรม ด้าน คุณค่าทางภูมิปัญญาแห่งชุมชน.....128
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของศิลปะ แกะสลักไม้ในหอไตรภาคอีสานตอนล่าง ของอาจารย์โปรแกรมวิชาศิลปกรรม ด้านที่มีต่อวิถีชีวิตและชุมชน.....130
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของศิลปะ แกะสลักไม้ในหอไตรภาคอีสานตอนล่าง ของอาจารย์โปรแกรมวิชาศิลปกรรม ด้านประวัติศาสตร์.....132
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของศิลปะ แกะสลักไม้ในหอไตรภาคอีสานตอนล่าง ของอาจารย์โปรแกรมวิชาศิลปกรรม ทางการศึกษา.....134
13	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมทั้งหมด ของความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณค่าของศิลปะแกะสลักไม้ในหอไตรภาคอีสานตอนล่าง ของอาจารย์โปรแกรม วิชาศิลปกรรม.....137

ตารางที่	หน้า
14 จำนวนและร้อยละของเพศนักศึกษาโปรแกรมวิชาศิลปกรรมสถาบันราชภัฏ อุบลราชธานี.....	140
15 จำนวนร้อยละของอายุของนักศึกษาโปรแกรมวิชาศิลปกรรม.....	140
16 จำนวน ร้อยละ ของนักศึกษาที่เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับคุณค่า และการอนุรักษ์ ศิลปะแกะสลักไม้.....	141
17 จำนวน ร้อยละ ของนักศึกษาที่เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับคุณค่า และการอนุรักษ์ศิลปะ แกะสลักไม้โดยวิธีการต่างๆ.....	141
18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของศิลปะ แกะสลักไม้ในหอไตรภาคีสถานตอนล่าง ของนักศึกษา โปรแกรมวิชาศิลปกรรม ด้าน คุณค่าทางภูมิปัญญาแห่งชุมชน.....	143
19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของศิลปะ แกะสลักไม้ในหอไตรภาคีสถานตอนล่าง ของนักศึกษา โปรแกรมวิชาศิลปกรรม ด้านที่มีต่อวิถีชีวิตและชุมชน.....	145
20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของศิลปะ แกะสลักไม้ในหอไตรภาคีสถานตอนล่าง ของนักศึกษา โปรแกรมวิชาศิลปกรรม ด้านประวัติศาสตร์.....	147
21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของศิลปะ แกะสลักไม้ในหอไตรภาคีสถานตอนล่าง ของนักศึกษา โปรแกรมวิชาศิลปกรรม ด้านการศึกษา.....	149
25 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมทั้งหมด ของความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณค่าของศิลปะแกะสลักไม้ในหอไตรภาคีสถานตอนล่าง ของนักศึกษาโปรแกรม วิชาศิลปกรรม.....	151

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	แผนภูมิการขั้นตอนการสร้างสรรคศิลป์แกะสลักไม้.....	40
2	กรอบความคิดการวิจัยคุณค่าศิลปะแกะสลักไม้ในหอไตรฯ.....	199

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพที่	หน้า
1 ภาพหอไตร และศิลปะแกะสลักไม้ในหอไตรภาคอีสานตอนกลาง.....	216
2 ภาพหอไตร และศิลปะแกะสลักไม้ในหอไตรภาคอีสานตอนกลาง.....	228

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย